

# Kedves Órák

SZÉPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ  
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Minden előfizető a Hazai Általános Biztosító Részvénytársaságnál baleset ellen, halál vagy rokkantság esetére 2000-2000 koronára van biztosítva. Ezen kedvezmény csak is az eredeti árban rendelt előfizetőknek szól.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
**BUDAPEST,**  
VII. ker., Kertész-utca 35. szám.  
Ide intézendők az előfizetések, legzélszerűben posta-  
utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:  
**FARAGÓ SIMON.**

**Előfizetési árak**  
a regénymelléklettel együtt:  
Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt.  
Negyedévre 1 frt 50 kr.

REGÉNY.  
(5. folytatás.)

## EGY LÁNGÉSZ SZERELME.

Irlta: Palotai CSORBA ÁKOS.

**H**ogyan, egy Santorin családtag meglátogatja a gyűlölt „Konstantin” zárda szerzetesét? Ez sok önmegtagadásra mutat.

— Épen nem uram, én nem azért jöttem most, hogy önnek vizontszolgálatot tegyek, hanem azért, hogy öntől egy nagy kegyet kérjek, — ezzel kezébe vette rajztömbjét s folytatá:

— Néhány vázlatot hoztam, hogy önnek megmutassam, kérjem bírálatát és ha a tehetség némi árnya van e vázlatokban, kikérjem utasításait.

— Hogyan, ön fest kisaszszony? — kérdém.

— Igen, uram, félévig egy magyar festőtől nyertem tanítást, mit akkor kezdtem el, midőn önnek a herceg által közszemlére kitett képét láttam. Tegnap értesültem, hogy ön most itt van, bátorságot vettem magamnak önt felkeresni.

Felnyitottam a rajztömböt. Néhány irón- és krétarajz-vázlat volt benne s egy tanulmányfő.

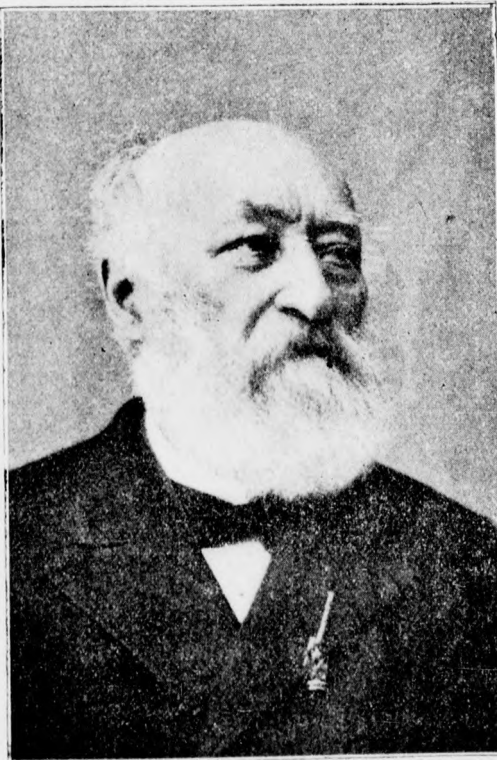
Minden egyes vázlat költői felfogást tanusított, oly könnyedén volt odadobva, mintha egy képzett művész

készítette volna. Két vázlatot valóságos mesterműnek találtam, egyik: Zenobiát ábrázolta, a mint a felhők közül szomorúan tekint le Palmyrásra, a másik: a költészet eszményítése, gyönyörű női alak, rádőlve egy egyiptomi Sphinxre, jobbáiban eziterát tartva. Ez eszme oly új, oly költői, s annyira egyezett az én felfogásommal, hogy csaknem magaménak tartottam; s nem minden kétkedés nélkül kérdeztem a fiatal hölgyet, hogy e vázlatok saját kompozíciói-e?

Igenlőleg válaszolt. Én elmerültem ez arc tekintetében; annak nyíltsága, költői lelkének visszacsugárzása azt hitette el velem, hogy e nő az én képmásom. S ha észreveszi, s kérdést intéz hozzám, miért vagyok úgy elmerülve, kétségkívül nagy zavarba jöttem volna. Később kérdeztem, hogy festőművésznő akar-e lenni?

— Ha tehetség van bennem, igen szeretnék jól festeni — felelt ő — de nem a nyilvánosság részére, hanem csak saját kedvtelémre. E válasz is teljesen egyezett az én nézetemmel; mert

egészen más volt ez, mint a világ nézete; oly tehetség, mint a Máriaé, rendesen dics után vágyik, ő nem.



Markosfalvi Barabás Miklós f.

Tudattam vele, hogy már csak két hónapig maradok W...ben, de oly előrehaladott tanulmány mellett, minő az övé, e két hónap igen sokat fog tenni, s felajánlottam neki, hogy naponta órákat adok a festészetből.

Ezt megköszönte s lángoló arcza mutatta, hogy titkos gondolatait találtam el; majd kérdést tettem hogy és hollétéről, mire azt felelte, hogy: bátyja, miután dalmáciai birtokait eladta, ide költözött vele együtt, azóta itt vannak, most azonban bátyja meg-nősült s Morvaországba megy át, hol egy érez-bányája van menyasszonyának. Azon kérdésemre, hogy a mocsárláz elhagyta-e már, s jobban van-e? felelé: Mióta Dalmáciát elhagytam, könnyebben érzem magamat.

Én ajánlatot tettem neki, hogy bármikor és bárhányszor tetszik neki, jöjjön műtermembe, s szolgálmat utasítottam, hogy a kisasszonyt mindenkor bocsássa a műterembe, még akkor is, ha én nem volnék itthon.

Kért, engedjem meg, hogy mindjárt másnap kezdhesse meg tanulmányait. Meglepett e lelkesedése, s kijelentém, hogy nagy öröömre fog szolgálni, ha már holnap és azontul mindennap meglátogat.

Mosoly vonult el ajakán, oly jól állott e mosoly a szép ajkhoz és jólesett nekem...

Amint egyedül maradtam, sajátságos érzés fogott el. Nem úgy tűnt fel ez esemény előttem, mintha csupán egy nő látogatott volna meg, vagy csupán egy növendéket vettem fel műtermembe, hanem úgy, mintha egy tünemény vonult volna el szemeim előtt, egy női tünemény, a melyet az én lelkem már századokkal ezelőtt ismert. Aznap este a herczeggel egy társaságba mentem. Minden nőt üresnek, szellemtelennek, nevetségesnek találtam. Miért? Nem tudom.

Másnap reggel Mária megjelent egy szolgáló kíséretében, aki festőállványát és egy hosszú vásznat hozott urnője után. Amint Mária koczogott az ajtómon, szívem hevesebben kezdett verni, és azt éreztem sok ideig mindennap, mert Mária pontosan jött mindennap. Oly helyet jelöltem ki számára, ahol őt az én festőállványomtól megláthattam. Első napokban csak a festékek vegyítésével foglalkoztattam, mert azt vettem észre, hogy e részben nem elég szilárd. Mindent gyorsan felfogott, s amit felfogott, azt a legnagyobb pontossággal gyorsan ki is vitte. Nála ném a gyakorlat határozott, hanem a felfogás. E részben valóságos tünemény volt. Képeket másolni nem tudott, mindenben önállóan kezelte az ecsetet. Ha legkisebb kifogásom lehetett volna



ellene, bizonyára iparkodtam volna természetét megváltoztatni, s önkaratát megtörni, de nem volt mire kifogásolnom, s arról is bizonyos voltam, hogy ő képtelen lett volna saját énjén uralkodni. Az ő egész lénye gondviselészerű roham volt, mely előretört, fel a művészet legmagasabb piedestáljáiig.

A tanulmány ideje alatt Mária mindig hallgatólag, komoly volt. Ha valami kérdést intéztem hozzá röviden válaszolt, de mindig találólag, s így néha, néha társalgás is fejlődött ki közöttünk. Gondolatmenete határozott volt, s mint látszott, a világi örömek után nem vágyott. Ha valamit kérdezett tőlem, tekintete úgy reám meredt, hogy e tekintet megfejtése nagyobb rejtvény volt előttem, mint az, melyet a sphinx Oedipusnak megfejtésül feladott. Minden szava, minden tekintete, minden mozdulata úgy körül fogott, hogy teljesen el valék bűvölve. Rövid időn be kellett önmagamnak vallanom, hogy Mária szerelmes vagyok. Sokszor kétségbeejtett a gondolat, hogy mi lesz belőlem és Máriaból, ha el kell válnunk, mert erős meggyőződése volt, hogy e lény érettem van teremtve s hogy Mária is szeret engem, szeretnie kell! Sőt tovább mentem s azt hittem, hogy a gondviselés intézkedése az, hogy Mária engem felkeresett, s meggyőződése volt, hogy bármi történjék is, Mária épp úgy fogja szívét követni, mint én.

Egész természetesen találtam azt, hogy a mi életmódunk teljesen különbözött más emberek életmódjától. Iparkodtam magamat megnyugtatni s szabad folyást engedtem a sorsnak, hogy szőjje tovább életünk fonálát úgy, a mint neki tetszik, de egyben elhatároztam, hogy érzelmeimet nem árulom el Mária előtt, azért komolyabban, sőt majdnem mogorván viseltem magamat.

Borzasztó volt helyzetem, szerelmemre ily békót verve. Gyakran, ha Mária festőállványa mellett lehajtván fejét gondolatokba elmerült, szerettem volna az ajtót és ablakokat befalazni, lábaihoz borulni s így szólni: „Te tudod, hogy enyém vagy, mert te teremtetted óta enyém valál. Jőjj, haljunk meg itt együtt.“

Szorgalma nem esökkent. Minden reggel kilencz órakor jött és dolgozott velem délután 2 óráig. Munkáját otthon is folytatta. Nem ritkán 2—3 vázlatot is hozott magával, melyet otthon délután és este készített. Egy napon figyelmeztettem, hogy megerősíteti magát s kértem: ne dolgozzék oly sokat:

— Még fiatal ön Mária, és tökéletes kiképezteséhez még több évre van szükség — mondtam neki.

— Nem, arra nincs szükségem — válaszolt ő — ellenkezőleg sietnem kell, mert már alig fogok egy évig élni.

E kétségbeejtő szavakat oly természetes hangon mondta Mária, hogy én megborzadtam. De nem akartam vele észrevétni megdöbbenésemet s azért mosolyogva szóltam:

— Hogy lehet egy embernek ily beteges eszméje?

S minthogy nem adott feleletet, odamentem hozzá, megfogtam kezét és kérdém, hogy még mindig szenved-e a lázban?

— Nem a láz emészt fel engem — felelt — legfeljebb siettetni fogja az a végkifejldést, — tette utána — de *nem ez a baj fog engem megölni.*

Komolyan szemei közé néztem s kérdém:

— Mondja meg nekem, mi baja van, s miért érlelte meg agyában e szomorú álmoképet?

Mária felelt:

— Midőn tizenöt éves voltam, ismét erős láz-rohamokat kaptam, s atyám volt dajkám a hegyek közé küldött. Ott épp egy cigány-család tanyázott. Nagyobb sétákat tettem, s ilyenkor igen kimerülten érezvén magamat, lefeküdtem. Egyik napon dajkám egy cigányasszonnyal lépett szobámba s én ki még nem aludtam, csak szenderegtem, kíváncsi voltam, mit akar dajkám e cigányasszonnyal szobámban, azért úgy tettem, mintha aludnám. „Ő alszik“, szólt dajkám halkán a cigányasszonyhoz, mire az ágyamhoz közeledve, megfogta karomat, tenyeremet kisimítá, és egy ideig halkán nézte azt, majd egyet sóhajtván szólt: „Szegény kisasszony, a tenyerén átfutó életrajz el van metszve. E nő husz éves korában egy keblében sajgó seb folytán meg fog halni, e sebet pedig szive és esze fogja előidézni.“ Dajkám felsóhajtott: „Jézus-Krisztus légy vele“, aztán valami pénzt adott a cigánynőnek s az távozott, dajkám pedig könyezve ült le egy székre.

(Folytatása következik.)

## Déliab.

*Kietlen pusztán délibáb:  
Palota, póri ház;  
Kopár, csupasz sziklák mellett  
Csermelyes, zöld oáz.  
Ez eltűnik és más kerül  
A bámuló elé;  
Csalóka kép, nem éri el,  
Hiába tart felé.*

*Szöke kislány, te ne keress  
Múló délibábot,  
Oltsd ki értem fellobbanó  
Szívodból a lángot!  
A szerelem is gyakorta  
Tűnő ködfátyolkép,  
Mit a valóság zord szele  
Kegyellen összetép.*

*Mi egymásé?! Mily furcsa kép,  
Csalóka délibáb;  
Te vagy az ébredő tavasz,  
Én: téli, zord világ!*

Drihally Géza.

## PETŐFI SÁNDOR

a mi szemünkben.

(Tanulmány.)

— Írta: Tolnai Lajos. —



magyar olvasóközönség Petőfire nézve senkitől sem várt annyit, mint Gyulaitól. Mire alapította e hitét: alig lehetne megmondani. Gyulai oly kemény bírálatokat írt a Petőfi-imádkorról, a Petőfi életrőiről, a mellett oly nagyszerű világításba helyezte Keményt, Eötvöst, Aranyt, főképp a feledésből kiásott Katona Józsefet, hogy a nemzet

szerette volna, ha a legjelesebb magyar stilisztá hirében álló Gyulai egy lökéssel a Petőfi-kultuszt is kellő magaslatra emeli.

Zilahy Károly, Dömötör János, Greguss Ágost, Brassai Sámuel, Meltzl Hugó, Endrődy Sándor, Palágyi Menyhért sok igazat, behatót, jellemzetest elmondott a nagy lyrikusról, csak Gyulai tartózkodott tüzetesebben belebocsátkozni Petőfi bírálatába.

Honnan származhatott e tartózkodás?

Igaz, az ötvenes évek elején egy czikkecskét írt, gondolom, az „Uj Magyar Muzeum“-ban. De hát ezt alig vette észre az irodalom és Gyulai maga is elfelejthette rég.

A jó szerencse úgy akarta, hogy a hetvenes évek derekán a jóbarátok Gyulait a Toldy Ferencz székébe ültették.

Most, oh most bizonyosan megszólal a nagy tartózkodó.

1882-ben csakugyan megkezdte előadásait Petőfiről. Ez előadásokat azonban a mai napig ki nem adta. Egyik hallgatója: Váczy János gyűjtötte össze e jegyzeteket. Hogy azonban Gyulai elfogadja-e ez épen nem valami művészi formába vert nyilatkozatokat, alig merném hinni.

De hát mégis mit tegyünk?

Innen kell, e rendezetlen garmadából kihüvelyeznünk, hogy a nagy esztétikus mint gondolkozik.

Hova állítja Petőfit? Kikkel hasonlítja egybe, és hogy igazolja ítéletét?

Könnyebb áttekintés és megértés végett — mint ahogy ezt alsóbb iskolákban, vagy csekélyebb műveltségű ifjaknál szokták tenni — lehet, hogy igen helyesen, Gyulai kikarózza, kiczövekei anyagát.

- I. Petőfi életének és költészetének egymásra hatása.
- II. Petőfi születése és gyermekora.
- III. Petőfi ifjúkora.
- IV. Irói és jelleme fejlődéséről.
- V. Petőfi költészete.
- VI. Petőfi lyrájának jellemző vonásai.
- VII. Petőfi dalai.
- VIII. Petőfi táj- és genreképei.
- IX. Petőfi genreképei.
- X. Petőfi balladáit.
- XI. Petőfi szerelmi- és hazafi ódái.
- XII. Petőfi elbeszélő költeményei.

Valóban, az embernek nemcsak a kezébe adja a poharat, de hogy ne fáradjon a szomjazó: egészen a szájához is tartja.

Nem baj, csak nem ez a szükséges főkellék.

Semmit sem sajnálnék úgy, mint ha valaki azt vethetné majd szememre, hogy nem akartam meglátni e gazdag anyagban a széles ismeretet, a fölfedezett igazságot, a napfényre hozott ujat, s a létező szépet.

Vigyázok.

„Az a varázs — indul a nyilatkozat, — mely Petőfi költészetét övezi, nemcsak a költészet varázsa. (Hanem?) — Bizonyára nagy lyrai költő, s a legnagyobb angol, francia és német költőkkel versenyez.“ Szép elismerés.

S mondja nyomban: „Nekünk pedig kétszerte nagy, mert a magyar költői szellem legerőteljesebb kifejezője.“

Elég. Igazán bőkezűen adja az uj egyetemi tanár.

Erdélyi még azt se engedte meg, hogy egy napon említsük Goethével, Bérangerrel: Gyulai már



kijelenti, hogy: de még versenyez is vele — és velük. Salamon csak jó festő és genreköltőnek mondja; Gyulai már a *magyar költői szellem legerőteljesebb kifejezőjének* is.

Szerettem volna, ha e nagy mondásokat a tanulmány végén hatalmas kifejtés, bebizonyítás után — mintegy az esztétikus szájával — én mondom, a meggyőződés jóleső erejével és nem így, előzetesen vágják mintegy a fejemhez.

Tudtam volna én várni, nem vagyok én oly ideges, hogy a szép történetnek, vagy rettenetes históriának a vásári panoráma előtt mindjárt a végét halljam. Nem szaladtam volna én el a nyomós tárgyalás elől. De most már igazán bebizonyítsa nekem Gyulai Pál, hogy Petőfi *hol és miért versenyez Byron-nal, Shelley-vel, Burns-sel, — még Shakespeare-rel is, mert Shakespeare lyrikus is volt; hol és miben vág talán épen elébe is Goethe-nek, Heine-nek, Lenau-nak; hol éri el a Viktor Hugó keleti pompáját, Lamartine mély vallásosságát, a Musset szívet facsaró iróniáját, a Béranger hatalmas kompozícióját, vagy akár — kit titkon annyira utánoz — a Hegesippe Moreaux fenséges páthosát?*

Azt is kívánom, hogy bebizonyítsa, hogy *erősebb magyar költői szelleme a Zrinyiénél, a Vörösmartyénál, az Aranyénál.*

Odavetett malterral nem elég szem meg.

Nos, én végigmentem a leg-hódolóbb figyelemmel e vaskos előadáson, de sehöl csak nyomát sem találtam annak, hogy a mi Petőfink hol versenyez az említett külföldi nagyokkal.

Soha ily csekély világirodalmi ismeretről tanuskodó tanulmányt egyetemi tanár szájából még nem hallottam. Gyulai vagy nem tud se angolul, se francziául, se németül, vagy oly fogyatékosan, hogy ama világirodalmi nagyságokat még csak idézni se merte.

Ő csak mint Hári János obsitos beszél, holott a magyar nemzet lelkes ifjúsága lesi ajkairól a szót és nem a koresmában, mint a Hári publikuma, hanem a magyar királyi tudományegyetem tanszékén, az ország fővárosában.

„Életének és halálának szintén része van a varázsban, életében és halálában szintén *annyi* költészetet nyilatkozik, mint műveiben...”

Szabad komoly, józan embernek ily szinfallasogató frázisokkal ámitani az ifuságot?

Tehát a Petőfi vándorkomédiássága, kölesönkéregetése, mindenkivel való marakodása és a többi, oly nagyszerű, mint költészete? *Annyit ér? Igen!*

„Ha van költő, kinek költészetét csak életrajza alapján lehet fejtegetni, bizonyára Petőfi az.”

És a ki ezt a fejtegetést mégsem teszi meg: az Gyulai Pál.

Hát ő mit tesz? Szélesen, laposan kiírja, majdnem szóról-szóra a Zilahy Károly meg-rágalmazott, meg-rugdosott „*Petőfi életé*“-t, hozzátéve még a „*Vasárnapi Ujság*“ cikkeit Petőfi haláláról.

E szétfolyó életrajzba itt-ott beleszúr egy-egy hamis állítást — *diszül.*

„*Ő volt az első, a magyar költők között, ki a szülői- és gyermeki érzést mélyebben és erősebben éneкли meg.*”

Gyulai írta a Vörösmarty életrajzát, és nem akarja tudni mégsem, hogy Vörösmarty a „*Szegény asszony könyvé*“-ben a saját édesanyját írja, és talán épolygyöngéd szeretettel és nem kevesebb művészetel, mint Petőfi.

Ha azonban az ember ujat akar mondani, megesik, hogy eltöri a tojást.

Végigtörtetünk a hosszú, kevés ujat felmutató életrajzon.

Egy érdeme van itt Gyulainak, az, hogy míg egyéb életírói legtöbbször *durvának, mocskosnak, koldusnak, csavargónak, hazugnak és csalónak* írják a szerencsétlent: ő erős dialektikával, a hol lehet, kimossa e gyöngeségekből. Mint valamely védőügyvéd, felhozza az enyhítő körülményeket. Sokszor erőszakoskodva.

„Petőfi adott szavát igyekezett mindig megtartani; adósságai tekintetében szoros becsületérző volt. Hamisan vádolják azzal is, hogy könnyen csinált adósságot és nem gondolt vele. Inkább azt találjuk, hogy *neki nem fizették vissza a kölcsönzött pénzt...*”

No erre a jó Petőfi életében nem igen fordul elő példa. Kik voltak az ő adósai? Sohasem hallottam.



✂ Farkasvadászat Bessarábiában. ✂

Talán Aranyval tévesztette össze? Róla írja sógora, hogy ügyesen *forhatta* pénzét.

Egy tallér volt az, a mit Petőfi *forgatott*, hogy egyik markából a másikba dobálta, mikor verseit írta. De ez talán nem kölesönadás? (Folyt. köv.)

## ÖRÖKLÁZ.

(Humoreszk.)

Írta: *Kompolthy Gusztáv.*

Az első évezred végén történt, hogy történetem hőse, Domokos ur, jogász-bálban — akkor még doktor ur volt — a souper-esárdás alatt prin-  
cipálisa leányának — előre megfontolt szándokkal, de komoly, tisztességes utógondolatokkal, pizinyke kipirult fülcsekkéjébe sugta:

— Imádom önt, bájos Ella nagysád!

Ella nagyot nézett apró bogárszemeivel és lesütötte, mamája pedig nagy szemével még nagyobb nézett Domokos urra és nem sütötte le. Kijelentette, hogy Ella keze már nem szabad, vigasztalódjék.

És Domokos ur vigasztalódott. Vigasztalódott pedig egy angyalarczu, felsőbb leány társaságában, a margitszigeti bérlő Olgájával. — Épen ugy szerette, mint Ellát és a következő jogász-bálban Olgának is épen olyan tisztességes szándékkal bátorzkodott bevalani szerelmét. — A vallomást csekély eltéréssel követte a mult évi kifejlődés ismétlése: Domokos urnak ismét vigasztalódni kellett.

És Domokos ur nem örült meg fájdalomában, hiszen nem volt az megírva sehol sem, hogy Olgának kell az ő élete párjává lennie. Az idő jó orvos, sok mindenféle sebet behegeszt és huszonnyolc éves hősi sebzett szive csodálatos módon hirtelen gyógyult. A lányos mamák sem mulasztották volna el alkalomadtán az immár nyugdíj-képes belügyminiszeri fogalmazót célzatosan biztatni: gombház, ha leszakad lesz más...

Nem is busult azon és eszéigában sem fordult meg, hogy „a többé már nem szokatlan uton“ evezze a boldogság révébe. Társaságbeli ember csak nem keveredhet vigéczek közé, még az apró hirdetések titoktartó hasábjain sem.

Az új tavasz verőfénye Domokos ur elborult szívére is új derűt hozott. Az x...i konzul ragyogó szépségű leánya, az örökké

vidor Edith, már több ízben elárulta a társaságban, hogy a rokonszenves ifjú udvarlása nincs terhére. Domokos barátunk már el is jegyezte volna Edithet, várnia kellett azonban, míg le nem telik a holtá nyilvánítása Edith férjének. A hóbertos anglus évekkel ezelőtt eltűnt, nem tudni merre, hová. Edith szerelmes hősi mellett már el is felejtette, mikor egy este merengésüket megzavarta egy idegen lakáj bejelentése:

— Lord Wattersohn.

Nyomban erre egy Góliáth termetű, rött pofaszakálu férfiú sietett ruganyos lépésekkel Edith felé.

— Yes mi Deare Edith! — kiáltotta csillogó szemekkel a — férj.

Edith elájult, — Domokost pedig a guta környékezte.

— Egy véka aranyat hoztam, drága Edithem és egy zsák ritka gyöngyöket — élesztgette a megremült férj — elájult, halotthalványarczu nejét.

Mikor magához tért, annak rendje, módja szerint keblére borulta — lordnak.

— Vigasztalódjék, — szölt bucsuzólag Domokoshoz.

\* \* \*

Az idő, a régi, kipróbált orvos, legújabb sebet is behegesztette hősi nek és Domokos urnak elpusztíthatlan bizonyult szive még két csapásnak volt kitéve.

Még kétszer lopta be magát szívébe a szerelem, még két leánykán vélte fel találni ábrándjainak eszményképét, de a sors könyvében más volt írva.

Az egyik leányt elragadta tőle a kérélngetlen halál, a másikat pedig egy szintén kérélngetlen — huszárcapitány.

Önök mosolyognak? Engem pedig meghatott Dénes ur

balvégzete és jobb sorsra érdemes hősi szive ötödvirágzásának szomorú történetét a könnyen hívő ifjak okulására a következőkben vázolólok.

Még a bájos Wattersohnné-féle nemzetközi szerelmi viszonyból eredt Domokosunknak a New-York kávéházban valami affaire, melyet Buzogány Dénes huszárcapitánnyal és ennek egy barátjával lovagiasan el is intézett. Ekkor ismerkedett meg a kapitánnyal és innen kezdve imitálták Castort és Polluxot.

A kapitány ekkor lehetett vagy negyven éves és mert a szerelemmel nem vesződött, az aglegénynek készülő katonát egyhangulag sneidig legénynek tartották.



↳ Mindig jókedvű. ↳

Budán laktak mindketten és esténként egy közeli bormérés külön szobájában áldoztak Bachusnak. Itt érte utól sorsuk, mert ebben a szobában jöttek a legnagyobb zavarba életükben, a kapitány először, Domokos pedig utóljára. Csapdába kerültek és külön-külön azt tapasztalták, hogy kellemes mámorukat nem annyira a karcosnak, mint inkább igézetes modern Hébejüknek köszönhetik.

Az a külön szoba t. i. a korcsmáros lakszobája és a Hébe pedig jónevelésű leánya volt, a ki a papa illusztris vendégeit utánozhatlan kellemmel kiszolgálta.

A bájos kis teremtés olyan fensőbbsséggel járt a vendégek között, mint Mist. Leona oroszánai között. Az egyik tekintetével lázba kergette vérüket, a másikkal meg tönkresilányította a nekiszilajodottakat.

Domokos már annyira oda volt, hogy egy kis bort is csak sóhajtozva bátorkodott kérni és Dénes tanácsára a második hónapban a „Gresham“ biztosító-társaságnál baleset ellen biztosította magát, az asztalon levő „mentők“ perselyébe pedig esténként egy tizfillérest dugott.

A szépséges korcsmáros leányba Domokos halálosan bele-szeretett. A ezigánnyal csak azt huzattan:

„Csak egy kislány van a világon...“ a hivatalban pedig egy-remásra faragta a szerelmi dalokat: „Hozzá!“ „Etelkának“ stb. Ábrándozása pajkos volt, mint egy gymnazistáé. Ime egy verse izelítőnek:

**A P Ó K.**

Fa árnyában szenderegve  
Meglátott egy merész pók,  
Azt gondolta szálát fonva:  
Mit árthat egy lopott csók?

Ám nem ért rá csókot lopni,  
Szörnyű módon bűnhődött:  
Alabástromszép nyakadon  
Vékony lába kitörött.

Etuska ő nagysága köteles illemtudással bájosaknak találta Domokos ur verseit és ügyesen palástolt hiusággal faggatta hőstünket ihlesítője iránt

— Hát ugyan gondolhatnék-e másra — fogadkozik a boldog poéta, de nem meri folytatni, mert a kapitány hevesen csapta össze sarkantyuit az asztal alatt és gyilkos tekintetet vetett rá. Zavarában fenéig üríti poharát.

— A legszebb korcsmárosleány egészségére!

— Még ha méreg volna, akkor is kiinnám — kontráz a kapitány és öblös poharát egyhajtásra kiiszszja.

— A bájos leány pedig ezalatt a zongorához ült és elkezdte a: *Szűz imáját* játszani.

A borozók majd elolvadnak, pedig még nem régen egyik lakásáról a kapitányt ezzel a darabbal kergette el egy ártatlan teremtés szomszédságában. Alig ismert magára és szinte restelkedve pedergette elkényeztetett bajuszát.

Castor és Pollux, Domokos és Dénes akarám mondani az utolsó elhaló akkordok után uni sono tapsolnak és hívják a szerzőt... pardon! a korcsmáros urat. A boldogságból is megárt a sok. Fizetnek és távoznak.

Igy telnek az esték és mulnak a napok, míg Domokos egyszer nagyot nem néz Dénes szemébe és azt találja mondani:

— Szavamra mondom, aranyos teremtés ez az Etuska. Megérdemli, hogy jó férjet kapjon. Tedd meg nekem azt a szívességet és kérd meg a kezét. Megteszed?

— Szívesen — felelte a kapitány rövid gondolkodás után és kocczintott Domokossal a leendő menyasszonya egészségére.

Másnap már türelmetlenül várta Domokos a választ, bal-sejtelem kinozta. Szíve lázasan dobogott, mikor végre megjött a kapitány és kérdő tekintetére azt válaszolta:

— Széna!

Széna! még marhát sem tehetett boldogabbá soha, mint most Domokos urat.

— Széna! Széna! — ujjongott magában és boldogságában akkorát ivott, mint egy kefekötő. Dénes kapitány komolykodott, de azért ő is kocczintott a jegyesek egészségére. A szemérmes Etuska pedig a szomszédszobából olykor lopva vetett egy-egy tekintetet a két jóbarátra.

Domokos ur azon éjjel egy óriási kosár szénáról álmódott, s mikor tíz óraker felébredt és épen azon esodálkozott, hogy egy boldog vőlegénynek is lehet katzenjammerja, belép a levélhordó. Nyitott levelet hozott. Az aranyszélű pergamenten ez állott:

Gégési BUZOGÁNY DÉNES  
m. kir. honvédtuszárcapitány  
és  
SZÖLÖSI ETUSKA  
jegyesek

— A szerencsétlen! — ordított fel Domokos — magának kérte meg és nem nekem. Megállj Dénes, nem felejttem el!

## Aljegyző ur lakodalma.

— Irta: Cassius. —

**N**agy napra virradt Csatak község érdemes polgársága; a község érdemekben meg nem öszült fiatal segédnótáriusa tartotta esküvőjét Torzsok Euláliával, Torzsok Arisztid uradalmi főszakácsmesternek a konyha légkörén felülemelkedett bájos és szellemdus leányával.

Amint a nap első sugarai kivillantak az avasi hegyek mögül, először is Sulyok Mátyásné asszonyom, valaha jobb napokat látott arczán tartának pihenőt, melynek megszámlálhatatlan mennyiségű ránczai közül ez vala kiolvasható: „Nagy dolgok történnek Csatakon.“

Sulyokné asszony, mint a község élő „Hiradója“, a lakodalmas ház felé vette utját, hogy a dolgok mibenlétéről megbízható értesüléseket szerezzon; utjában hozzá csatlakozott pár, a kendertörés művészetében megkérgesedett tenyerű paraszt-matrona, kikkel Sulyokné heves taglejtések közt kezdett valamiről tárgyalni. A beszédből a titkot nem ismerő reggeli szellő széthordott egyes szavakat, például: „Féleszü segédjegyző... elvette... szakácsleány... járt hozzá... négy évig... kertben is látták...“ miből, úgy hiszem, meg lehetett állapítani, hogy a menyasszony előéletét vették szigorú bírálat alá.

Eközben elérkezének a boldog menyasszony családi fészkeig, hova Sulyokné besietett; már a meghívott uri vendégek is gyülekezni kezdenek. Megjőve messze vidékről az aljegyző ur édesapja, turai becsületes kovácsmester, obsitos „közös“ baka őrmester, ki a lópatkolás művészetében kitűnő érdemeket szerzett, s örömtől dagadó szíve voná keblére a hymen rózsaláncaival gyöngéden megkötözött magzatát, bájos menyasszonyával együtt, ki a csókok közben pisze orrocskáját elfintoritva konstatalta, hogy az „öreg“ már ivott.

Megérkezett az első násznagy, Bókássy Vilmos m. kir. postamester, a hajlongásra mindig kész, ravaszarcu pártfogó, vele jött egy élő fabáb, Göndör Elek, vadalma savanyuságtól átszellemült arczal; jött a másik násznagy, Görény Gábor gépészmester, községi képviselőtestületi választott tag és csataki háztulajdonos; megérkeztek a bárói konyha deli tisztviselői, bájos kartársnőikkel egyetemben, kiket azonban a közülök kiemelkedett társnő csak hideg mosolylyal és arisztokratikus fejbőlintással üdvözölt és jött végül ezigarettaival picziny szájában a csataki emancipált hölgyek képviselője, a hervadó Zinia\*) Terike kisasszony, a csataki óvónő.

A sápitozó öreg matronák ezalatt a boldogság tengerén csolnakázó menyasszony köré csoportosultak,

\*) Zinia, olyan hideg virág, mint az emancipált hölgyek.

ki édes mosolylyal, pipacspiros ábrázattal hallgatta a jó kívánatokat, s dicséretet, s midőn egyik-másik asszonyéném a jó tanácsok adása közben így szólt: „Aztán kordába tartsd az urad!” szemei fölragyogtak, mint a késő este a konyhában föllobbanó tüzfényénél fölragyog a fényesre kisurolt rézüst, s fehér fogait kaczerül kivillogtatva susogta:

— Lesz rá gondom.

Több rendbeli zavaros dolgok elintézése után az aljegyző ur elbucsuzván a felé végsőt mosolygó legényélettől, szép menyasszonyával a körjegyző, egyuttal a m. kir. állami anyakönyvvezető ur elé járult, hogy a törvény értelmében egynek jelentse ki a két egymást megértő lelket.

Az m. kir. állami anyakönyvvezető ur a helyhez illő komoly arccal adta össze az új párt, de a figyelmes szemlélő olyformát vehetett rajta észre, hogy nagy kedve volna egy kicsit nevetni, sőt segédje egy szoknya után futkosó, ábrándos versfaragó fiu, másnap az alkoránra esküdvé állította, hogy az aktus megtörténte s a násznép elvonulása után nevető göres fogta el. Hogy miért? Azt a bárói kert lombos fái és csiesergő madarai elsusogják, eldanolják a csöndes nyári estéken; a ki kíváncsi rá, hallgassa meg.

\* \* \*

— Jaj lelkem kisasszony, ilyet még nem látott Csatak!

E szavakkal rontott be a nagy nap délutánján Sulyokné asszony Garami Adél kisasszonyhoz, ki a konyhában épen az uzsonnára való kávéhoz szelte a hófehér, foszlós kalácsot, mit ijedtében kiejtett kezéből, s az asztal alatt nyújtózkodó Bodri ur ehhez méltó ügyességgel elkapott, ámde a Sulyokné által elállott ajtón ki nem szabadulhatván, az ablakra irányozá egéruat kereső szemeit, s felugorva az asztalra, feldöntve a forralt tejet és kávé, összetörve a kávécsészéket, végül kitorve egy ablaktáblát, ragadmányával szerencsésen kijutott az udvarra.

Sulyokné asszonynak torkába fagyott a hang, amint Hermin kisasszonyt, hol kipirosodva, hol elsápadva, a bezuzott ablakra, összetört csészékre, majd meg reászó vihartjósító tekintettel meglátta; azonban Adél kisasszony nem azért dobogó szívü, falusi, kíváncsi mályvarózsa, hogy ezen prózai dolgok gyászos pusztulása nyelvét harezias szavak lepergetésére ingerelje, ellenkezőleg legyőzve felindulását, leültette az élő „Hiradót”, nyájasan kérdezőn tőle, hogy mi légyen az, a melyet még nem látott Csatak.

— Hát az lelkem kisasszony, — kapott szóba az egyszerre fölvidult némbér — hogy az a feleszü, hóbortos, jött-ment segédjegyző elvette a báró szakácsának lányát, hiszen tudja a kisasszony kiféle az, hányan jártak hozzá, hányszor volt már menyasszony, a jó ég tudná, nem is tiszta sor ez, itt rá a fejem. Hej, pedig mikor idejött az a jött-ment, mindjárt a kisasszonyra gondoltam, de most már azért áldom meg a jó istent, hogy nem a kisasszonyt vette el, mert tudja lelkem kisasszony, olyan rosszféle ember lehet az, meg is van bélyegezve, nem lát a félszemével, pedig semmi hiba sem látszik rajta.

A hiradó beszél, beszél, Adél kisasszony pedig elmereng a multon, midőn az aljegyző ur csillaga az ő beszédes szeme volt; a hiradó bő ajándékokkal nemsokára eltávozik s felóra mulva a lakodalmas házban beszéli el a menyasszonynak, hogy a büszke Garami-lány, hogy sir, hogy zokog az ő vőlegénye, az aljegyző ur után.



## ORVOSI TANÁCSADÓ.

*Szeplő és egyéb arczfoltok ellen.* Mindenekelőtt meg kívánom jegyezni, hogy nagyon csalódik, a ki azt hiszi, hogy létezik oly szer, melytől a szeplő biztosan elmulasztható lenne. A szeplő a bőr irharétegének szervi megváltozásában, tehát sokkal mélyebben ejlik, hogysem azt egykönnyen eltávolítani lehetne. Leghasználtabb ellenszere a következő: Veszünk 20 gramm rózsavizet, 3 tojás kemény habját s jól összekeverjük. Ezzel a keveréssel a szeplős helyeket esténként be kell kenni, s rászáradni hagyni. Reggel tiszta mosdóvizet használunk a mosdáshoz.

Sz—7.

## Émléksorok.

*Nem verhet le soha a bú,  
A kín, a fájdalom,  
Hiszen az élet igáját  
Nem magam hordozom!  
S hány szegény van, a ki térdén  
Adna hálát érte,  
Ha rá az ég, mint én rém,  
Csak oly csapást mérne?!  
D.*



## GONDOLATOK.

Szerelmes füle nézve a legszebb zene a világon a csöccsuppanás.

\*

Sohasem tudja az ember, miért lángol fel a szerelem, kialakításának okát ellenben mindig tudni véljük.

\*

A legboldogabb férj az olyan, a ki a feleségében megtalálja a szeretőt is.

\*

Ha egy önző szeretet, higgy szerelmében és barátságában de őrizkedj ezen érzelmeit azáltal próbára tenni, hogy tőle áldozatot kívánsz. Szét fognád törni a tükröt s mégis minden töredékében csak az ő képét láthatnád.

\*

Az első csókot rabolni kell a nőtől, a másodikat elfogadja, a harmadikat már ő adja.

\*

Mindaz, mit igazán lelkünk teljéből szeretünk, kipótolhatlan; mindazt, mit kipótolnunk lehetséges, sohasem szeretttük valódilag.

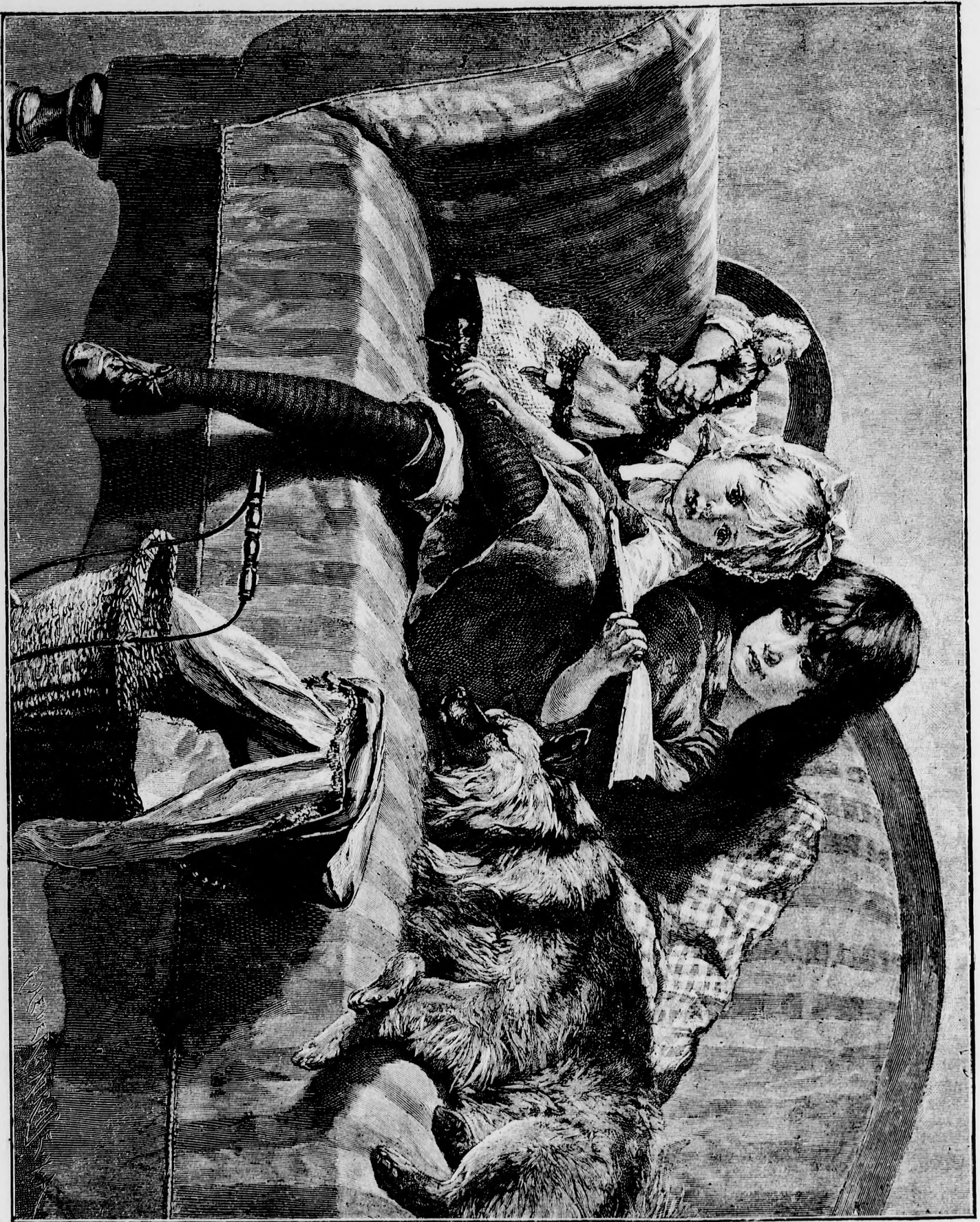
\*

Három dolog van a legjobban kitéve a változásnak: az idő, az izlés és az asszony.

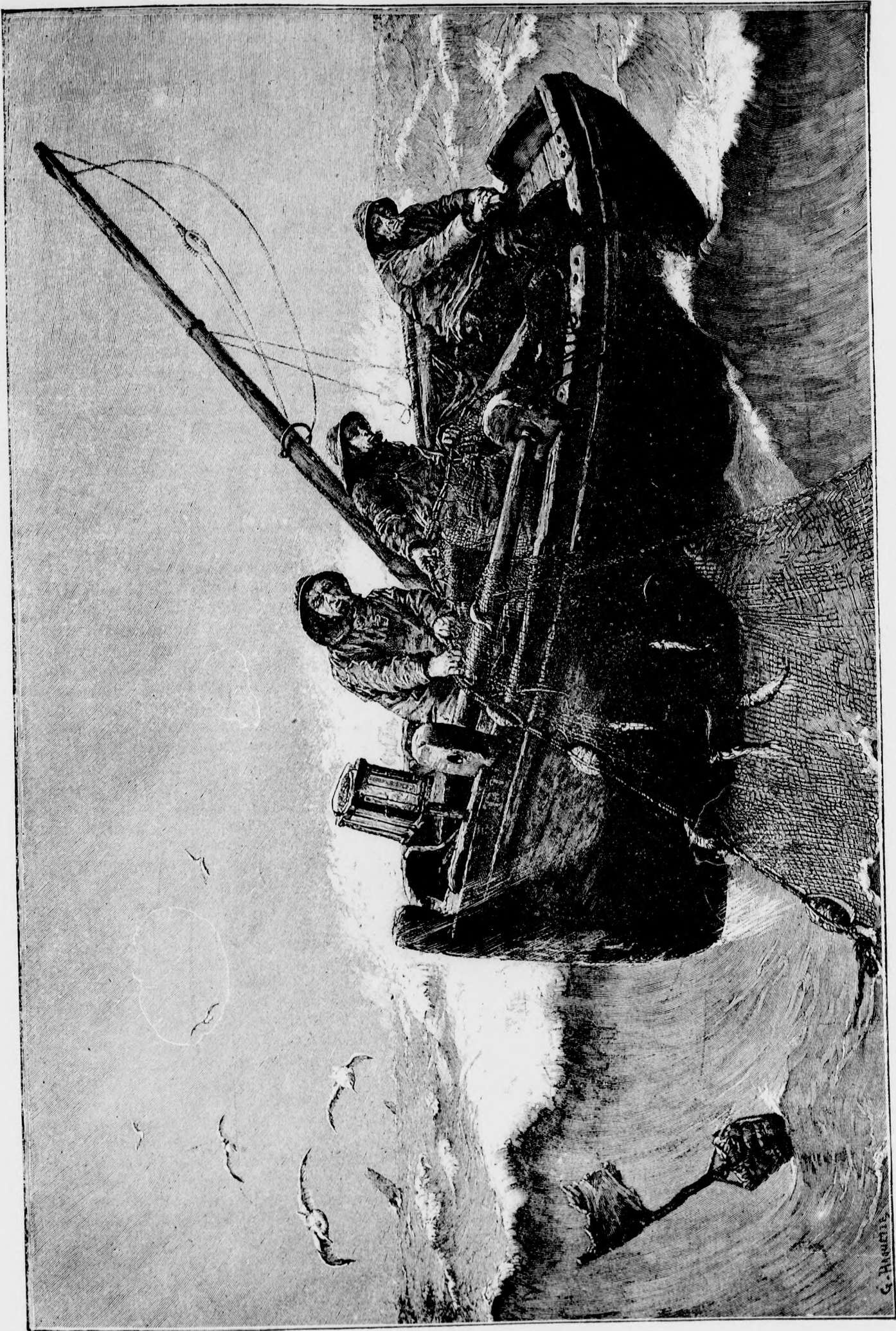
\*

Légyen az ember életének fonala még olyan vastagon és durván fonva, a szerelem mégis hurokat alkot belőle, melyekből a legebüvölőbb hangok ömölnek.





— Hol volt, hol nem volt... —



— *szűcs* Hering-halászok. *szűcs*

## Holdas éj titkaiból.

Mond az ifjú: holdas éjjelt  
Kimondhatlan szeretem,  
Holdvilágos éjszakába',  
Jer velem, szép kedvesem!

S amint mennek dűlőúton,  
Ezüstszinű szép mezőn,  
Harmat ragyog a virágon,  
Tengermécs az égtetőn.

S így haladva öllekezve,  
Előttük már a berek...  
És a falu tornyaival  
Mind már rég eltűntenek.

Csókolj, csókolj! esd a kislány,  
S édes ajka úgy gagyog!  
S tükukat az éj fogja fel,  
Melybe mirjád fény ragyog.

Pálmai József.

---

## APA ÉS FIU.

(Elbeszélés.)

(3. folyt.)

— Irta: Csapó Gizella. —

### VI.

**M**ég egy hosszú bucsupillantást vetett Dénes a tovarobogó kocsis után; majd önkénytelen visszadöbbenéssel gondolt megváltozott helyzetére. Nem az érinté tulnyomólag, hogy apja megérkezett, hanem az a titokzatos, kémlelő tekintet, melylyel őt lépésről-lépésre kísérte.

Vajjon mi változtatta meg oly gyorsan tervét? Hiszen pár hét előtt még kilátásba sem helyezte Montecarlóhoz oly közel nizzai tartózkodását megszakitani; minden előleges tudósítás nélkül utra kelvén, megérkezik. Kétségkívül tulzott veszteség érte a kártya-barlangban...

Ily eszméssel tépelődve, tért vissza Dénes az imént elhagyott terembe, hol atyja a pamlagon kényelmesen elhelyezkedve várakozott reá.

— Nos, — mondá ezinikus mosolylyal — úgy látszik, hogy az alma nem esett messze fájától. Helyes, annak idejében én sem valék külömb, s a falusi élet egyhanguságában némi szórakozást nyújt időközönként az eféle hódítási kísérlet. Tény, hogy egy szép leány elcsábítása bizonyos fényt vett a fiatal ember életére, de mindamellett több óvatosságot ajánlok, mint az imént tapasztaltam.

A könnyedén kiejtett szavak hatása nagyon észrevehető volt Dénes arcán.

— Ez a leány nem aféle mulatsági tárgy atyám! — viszonzá Dénes tiltakozólag, a komoly meggyőződés hangján — anyám gyóntató papjának védelme alatt növekedvén, tökéletes kiképezést nyert, kinek tiszta szive még sejtelmével sem bír az érzéki vágyak nemtelen fogalmának.



A szóáramlat annyi melegséggel folyt Dénes ajkairól, hogy ékes-szólás gyanánt is elfogadható lett volna oly egyéntől, ki saját bálványa mellett akart szót emelni.

— Tehát szerelmes vagy? Helyes, előbb vagy utóbb át kell esnünk az eféle badarságokon. Csak

észszerűen, könnyedén fellobbanó mulékony lángokkal élvezd az idilli szerelmet. Mint józan fiatal ember, tudnod kell, mivel tartozol őseink mocsoktalan nevének, ezenfelül ismervén megromlott anyagi helyzetünket, azt is tudod, miszerint csak egy fényes házasság segélyével szerezheted vissza családunk számottevő jelentőségét.

Dénes türelmetlen, csaknem elutasító mozdulattal tett, míg nagy barna szemét merően apjára szegezve, komoly, határozott hangon viszonzá:

— Anyagi helyzetünk épen nem ismeretlen előttem, atyám. Hiszen gyermek éveimtől kezdve ambízióm volt valami komolyabb cél felé törekedni, de ősi nevemnek fényét nem mások segélyével, hanem saját szorgalmam ernyedetlen szellemi munkálkodásával törekszem visszaszerezni.

— Megörültél! Komoly cél! Ambízió! De hát mit értesz te ezen kitételek alatt? — kiáltá indulatosan az apa — a te neveddel csak nem készülsz ügyvédi irodát nyitni a társadalom általános megbotránkozására?

— Nem az ügyvédi, hanem a tanári pályára készültem! — viszonzá Dénes egyszerű nyíltsággal.

— Talán abba nekem is volna némi beleszólásom, az én jóváhagyásommal pedig sohasem fogsz polgári állást elfoglalni.

— Ez a tudat igen megnehezíti helyzetemet, atyám, mert én valamennyi szigorlatomat kitünővel végeztem, s ennek folytán mihamarabb meg kell kapnom a magántanári képesítést.

— Te hát az én tudtom és beleegyezésem nélkül választál életpályát? — folytatá föllázadt hangon az apa — ez igazán mulatságos, olyanformán hangzanak szavaid előttem, mintha valamely divatos regényből merítetted volna, veszedelmes elméletekkel, soha ki nem viheto eredménynyel.

— Mert atyám nem akarja azon álláspontra helyezni magát, honnét az én terveim természetesnek, sőt kívánatosnak látszanának.

— Valóban! — mondá az apa tompán, csaknem fenyegetőleg; arcának vonalai olyan hajthatatlan kemény kifejezést öltének, mint a kő, csaknem sziszegve ejtvén a szavakat, mintha időt akart volna nyerni végleges határozatához.

Hosszu, csaknem elviselhetetlenül kínos csend következett.

Rétsay Mihály nem tartozott azon egyének közé, kiket a szokatlan fordulatok váratlanul találhatnak. Már régebben gyanakodott fiára, vele szemben modorát tulságosan önállóan találta, de erőt véve magán, legyőzé háborgó érzéseit; midőn ismét feltekintett fiára, akkor már teljesen nyugodtnak látszék.

Az imént beállott csend épen elég volt hozzá, hogy a beszéd tárgy megváltoztatását természetessé tegye.

— Mi eddig oly távol éltünk egymástól, hogy valóban gondolkozóba ejtenek tulfeszített életnézeteid. Te, mint az imént kijelentéd, a vagyont és nevednek ősi fényét semmibe sem veszed, elutasítván magadtól a születéstől nyert előnyöket, mint egyszerű napszámos készülsz szembeszállni az étellel. Pedig előre megjósolhatom neked, hogy az élet nem fog alkalmazkodni szeszélyeidhez, a szerencsétlenség pedig könnyen utólérhet; nem szükséges, hogy magunk menjünk elébe. Ha tehát továbbra is mereven ragaszkodnál félszeg tervedhez, akkor teljesen felmentve érezném magamat az apai kötelezettség alól. Birtokomat a kastélylyal együtt áruba bocsájtva megvonnám tőled a jövedelem forrását.

Dénes a kandalló párkányához támaszkodva, komoly, magába mélyedt vonásokkal hallgatta az érzelmet kizáró, ridegen ejtett szavakat.

Egy pillanatig sem kételkedék abban, hogy apja képes volna mindannak teljesítésére, mit az imént fenyegetésképen hangoztatott.

— Jogodban áll, mindent elvehetsz tőlem atyám — viszonzá az ifju a keserű szemrehányás hangján, — csak nevem tiszta fényét és korán megérlelt elveimet tartom meg magamnak.

— Ah! Ah! — ismétlé az apa kétféle hangon — te ugyan kimondod a szót... Talán azt képzeled, hogy már teljesen fel vagy oldva az apai hatalom alól?

Dénes közbe akart szólani.

— Ne folytassuk a hálátlan tárgyat — viszonzá alig fékezhető indulattal az apa — nem kívánom többé hallani kifeszamodott érveidet. Mire vezetne az? Egyszerűen megkövetelem tőled, hogy mielőtt elfoglalnád azon pályát, melyet beleegyezésem nélkül választál, tégy egy hosszabb utazást, ismerkedj meg az idegen országok benső életével, s ha a szokásoktól eltérőleg nem élvezetet, hanem ott is a száraz tudomány ágazatához csatlakoznál, azon esetben is tágabb tér nyílik meg előtted ama kiapadhatlan lelki betegség oltására... Ugy hiszem, miszerint jogosult óhajom ellen nem lehet szavad? Elvárom tőled, hogy a legközelebbi napok egyikén, Berlin felé vedd utadat? — mondá az apa röviden, ellentmondást nem tűrő hangon.

Dénes nem válaszolt, de sötét szemeinek komoly tekintete megadta a feleletet.

Abban a tekintetben annyi erély, oly szilárd elhatározás volt kifejezve, hogy a gróf félrefordítá fejét.

Tudta, hogy részben engedett ugyan a fiu atyja óhajának, de azt is tudta, hogy saját meggyőződését, s abból kifolyó elhatározását nem fogja megváltoztatni.

Dénes belátta, hogy mielőtt elfoglalná helyét a tanári karban, csaknem elkerülhetlenül szükséges mélyebben tanulmányoznia a németországi egyetemeket...

De ifju lelke telve volt agodalommal; miként fogja elhagyni azt a kedves, kis csendes világot, melyben oly boldog vala, elhagyni a vidéket, melyhez minden napnak egy-egy emléke köti, s belépni az ismeretlen zajos, nagy világba.

Az életben sok mindenféle fájdalmak gyöttrik az embert és nem mondhatja senki előre, hogy a bánatnak valamely neme ellen biztosítva lenne, de nincs semmi, minek enyhítő hatása általánosabb, mintha anyagi fogyatkozásaink által fenyegetve, létünk fentartásán kell fáradoznunk.

Itt is a helyzet felismerése szolgált okul a cselekvésre.

Fiatal hősiünk félelem nélkül, megingathatlan elhatározással tekintett a beláthatlan jövő elé, mely a kiváltságosok előjogai helyett, egyszerű, munkás életet ígért számára.

## VII.

Vannak előérzések, melyek minden látható ok nélkül, sejtelmesen lopódnak szívünkbe.

Ama megmagyarázhatlan sejtelmek hatása alatt Klára, a következő nap reggelén, elfogult, mondhatni szorongó érzésekkel kezdé meg házi teendőit, nagybátyja értékes könyveit sem a szokott kedvvel rendezgeté; alig várta, hogy ki a szabadba, az olajfák alá menekülhessen. Egész nap bizonyos nyugtalanság zaklatta lelkét, melyet hasztalanul iparkodott eltitkolni, s mely leginkább abban nyil-

vánult, hogy kifogása volt az órák ellen, melyek szerint lassan járnak, egész életében még sohasem volt ily hosszú napja, és foglalkozásai oly érdektelenek.

De minden dolognak vége szakad egyszer, s a kínzó bizonytalanság is lassan eltelik, s a képzelet szőtte édes vágyakból kibontakozva, egyszerre előtte állott Dénes megtestesült alakja. A fiatal leányka örvendezve szökik elébe és mindaddig szóhoz sem engedi jutni őt, míg fel nem tárja előtte oknélküli aggodalmát. Dénes sorsának újabb fordulatán, nem bírván egyedül elviselni, magános óráit felhasználva, eljött, hogy Klarával beszélhessen.

És abban a kedves arcban, mely hozzá föltekint, oly gyöngéd érzelmeket, s a bűvös szemekben oly boldog megnyugvást lát, hogy hozzá sietve, csaknem elfelejti idejövételének komoly célját.

Mig a leányka beszél, Dénes félre fordítá fejét, nem tud belenézni azokba a gyanútlan, őszinte szemekbe.

Mit is akart ő mondani? Mi lelte? Miért nem tudott Klarával úgy beszélni, mint azokban a vidám kedves napokban, midőn az árnyék, mely most köztük férközött, még távol, idegen hazákban barangolt...

Dénes még folyton küzködni látszék elfegultsága ellen, hogy képes legyen természetes hangon előadni azt a váratlan fordulatot, melynek lehetőségére mindeddig nem is gondolt.

— Édes, egyetlen mindenem!... szólatt meg lágy, meleg hangon, s két karjába fogva a leányt, gyöngéden megölelte.

— Komoly és igen fontos az ok, mely engem e pillanatban hozzád vezetett; alig bírom elkezdeni, hogy szorongás nélkül, egyszerűen tudassam, miszerint olyasmivé kellett határozni magamat, mely nagy önmehtagadásomba fog kerülni.

A leány megdöbbenve, kimondhatlan kíváncsisággal tekintett rá.

— De vannak oly kényes helyzetek, melyeket végleg el kell távolítani magunktól, csak azután boldogulhatunk. És nekem, ki a jövőben sem számíthatok anyagi kedvezményekre, mielőbb érvényesíteni kell tehetségeimet, de hogy kitűzött célomhoz a kellő tapasztalokat megszerezhessem, egy időre Berlinbe kell utaznom, még pedig a legközelebbi napokban.

Az imént mosolygó gyermekarcz mindinkább elborult eme váratlan kijelentésre.

Dénes hozzá sietett, és annyi aggodás, annyi szeretet volt szavaiban kifejezve, hogy a leányka könnyein keresztül mosolyogva, boldognak érezte magát.

— Közlendőimmal még nem vagyok készen — folytatá Dénes, erőt véve leküzdött fájdalmán, — az magától értetődik, hogy a lehető legrövidebb időre fogom szorítani távolletem idejét, s hogy ama nehéz napokat elviselhetőbben tükessük, időközönként kölcsönösen tudósítani fogjuk egymást részletesen, titkos gondolataink minden egyes mozzanatáról. Klára összekulesolt kezekkel, merően hallgatja Dénes biztató szavát, s olyanforma mozdulatot tesz, mintha azt akarná kifejezni, hogy neki nincs megengedve a levélírás...

Pillanatnyi némaság, aztán halkán, szenvedélyesen hangzik a felelet.

— De igen, szabadságodban fog állani, völegényednek jogosultan irhatsz Isten és emberek előtt... De hogy levelezésünk egyelőre még ne kelthes-



sen figyelmet, a neked szóló sorokat, drága gyermekem, nagybátyádnak fogom ezimezni, és viszont a hozzám írott levelekre neki kell a czimet följegyezni, s így az emberek gyarló kíváncsiságaitól menekülve, tartózkodás nélkül tudósíthatjuk egymást. De első sorban nagybátyád beleegyezését kell megnyernem, nyíltan, bizalommal tárom fel előtte kölcsönös szerelmünket, jövődő terveim s a jelen váratlan eseményével együtt, Es bizvást remény-

minden körülmények között számíthatok gyermekeim, míg ama gyöngé életfonál ketté nem szakad, mely egy nyolczvan éves aggastyán életét nem biztathatja hosszú jövődővel... Ha azonban a mindenek ura megengedi, hogy egykoron kölcsönös vonzalmatok az egyház törvényei szerint szentesíttessék, én leszek a legboldogabb halandó, ha mielőtt befejezném a földi pályámat, elválhatatlanul összeköthetném ifju sziveteket, hogy egymást szeretve, gyámolítva biztosabban haladhassatok azon a nehéz uton, melynek élet a neve... Amen.

Az ifju pár, egymás mellett állva, mély megilletődéssel hallgatta a töredezt szavakat az aggastyán ajkairól; de egyik sem birt válaszolni, valami szokatlan zsibbadtság tartotta fogva lelkeiket; csak mint homályos ösztön élt sziveikben ama sejtelem, hogy talán szavakba kellett volna önteni hálával vegyes érzelmeiket.

De az ihletteljes férfiú már eltávozott.

Saját szobájába vonult; talán, hogy egy fohászt repithessen boldogságukért a mindenek urához.

Dénes, a bucsu pillanataiban ismételve szavakba öntötte kiolthatlan szerelmét, mely örök és változhatlan leend: úgy látszik, közös akarattal igyekeztek azt az együttléteket a szokottnál hosszabbra nyújtani. Sohasem volt egymás szavára több mondani-valójuk, mint most, ebben a válságos pillanatban... Ha volt is sziveikben némi keserűség sorsuk ellen, magukba fojták, nehogy megnehezítsék vele ezeket a pillanatok, melyeknek vigaszul, kedves emlékül kell megmaradniok a távollét borus időszakában... (Folyt. köv.)



— Az új anya. —

lem, miként ő minden kétséget kizárva, nemes szivből, atyai indulattal fogja gyámolítani elválásunk nehéz időszakát...

E pillanatban két nehéz könyesepp hullott Dénes homlokára, s az illatos lombok homályából halk sóhaj vegyült a bizalmas közlemények közé.

Az ifju megrezzenve tekintett körül.

A lelkész állott mögöttük. Aldást hintő kezét az ifju pár fejére illesztve, elérzékenyülve szoritá Dénest kebléhez.

— Ugy legyen, — mondá ünnepélyesen, — rám

milliói, ragyogva tündökölve; és én bolyongok csendes, néma utakon az égremedt tekintettel, egy megnevezhetetlen ösztön által üzetve...

Bolyongok, kóborlok utról utra; csapásról csapásra fáradhatatlanul.

Nem érzem én tagjaim merevségét, nem agyam kábultságát, csak bolyongok előre, mindig csak előre...

És im végre eljutottam arra a helyre, oda, hová ösztönöm vezetett.

Leheveredem a bársonypuha fűre; hallgatom néma gyönyörrel a természet esőndjét, nézem mereven, elkábulva azt a



## EST A FALUN.

Irtá: Párkányi Béia.

**X**eszállt a nap és a tiszta azurkék égbolt lassan elhomályosult. Kigyultak a csillagok

fényes égboltot, azt a titkos mennyországot. Csend és csend mindenütt; csak néha egy gyöngé szellőcske susog és meg-rezzenti a bokrokat...

A tavaszi virágok és vetések illata elhat hozzám és én kéjjel szívom magamba e bódító levegőt. Lábaim előtt, egy pár lépésnyire kis patak esörgedez végig a mezőn; hallom, mint bugyog, locsog a tarka kavicsok között. Majd hirtelen kanyarodással lejt a folyócska medre és eltűnik a sűrű fűzek között.

Lent a völgyben fehérít, világít valami. A molnár háza az. Elhallatszott az esti harangszó. A munka szünetel. A gazda kihajol a bejáróhid karfáján, ütemben pöfékel kurtaszáru pipájából.

A ház pitvarajtaja nyitva. Bágyadt világosság verődik ki onnan a szomszéd partra és homályosan megvilágítja a fővényes partot.

Benn vigan pattog a tűz és látom a kemenczét; képzeletemben pedig hallani vélem a füstös bogrács tartalmának élénk bugyogását.

Most hangos sistergés rezzenti meg a léget, olyasféle, mint a mikor az étel forrásba jő és kifut az izzó kemenczevasra.

E zajra benn élénk sürgés, forgás támad. Egy éltesebb néni siet a fazékhoz, felfogja kötényét és felhuzza a bográcsot a tűzről. A bogrács tartalmának kellemes szaga előcsalja a padka alatt lustálkodó kandurt is; hízlelve simul a néni kötényéhez, majd ijedtében nagyot ugrik, mert a pitvarajtón betepeget fiastul a kotlós és hívogatja azokat pityegve, kotyogva...

A kotlós meg-megáll és idegesen tekint a gonosz ellenségre, de ez már fenn a padkán várja a támadást és oldalt sandít a megrémült esírkékre.

A tyúk nem várja be, hanem szárnyát szétfeszíti, megrázta magát, felrepül a padkára s olyat esip az ádáz ellenségen, hogy az ijedtében felugrik a kemencze falára; e hőstett után pedig ökelme visszaröpül, és nagy hetykén hívja övéit, kik élénk csiripeléssel követik hős anyjukat a rezidenciába, a földött kosárba.

El-elnézem, mint néz, hol jobbra, hol balra, féltve övéit, majd feltekint a kemenczén gubbaszkodó kandurra, de azt is elfogta az álom, oldalt hever, szétnyújtja magát, csak szuszogása hallik...

A gazda meg odakinn kitudja meddig bámulná a vizet, ha hü életepárja ki nem szól hozzája:

— Gyűjjék már be gazd'ram, hiszen a vacsora is kisszen már, ne bámézkodjon, ugy e'!

Az öreg nem szól semmit, hanem lassu léptekkel ballag be a pitvarajtón...

De hah! mi az?

Vig dal hallatszik messziről. Fáradt munkáshad ballag haza vig dalszóval. Asszony, ember, leányzó, gyerek egy csoportban.

Jól látom őket.

Elöl a Dóka Laczi, utána a Bogár gyerek, Kovács Juczi,

no meg a Torombítás Tóth András fiastul; mindnyája meztláb, csak az ifju Torombítás van boeskorban; hja, adja az urat, nem hiába, hogy kanász volt az apja, juss gvanánt maradt rá a kopott boeskor.

Majd elhangzik a dalszó is, csöndes, kihalt lesz minden. Csak egy-egy elkésett madár röppen fel hirtelen a bokorból és siet haza övéihez.

Fölkelődöm magam is és lassu léptekkel átvágok a réten ki a csapásra. Az ut poros és benne sok láb nyoma. A hold fényesen világít és jól látom őket a porban.

Elöl egy hatalmas férfiláb hü lenyomata; ez csak a Dóka Laczié, mert annak van a faluban a legnagyobb lába, úgy mondják, hogy a bucsi vásáron nem találtak számára kész lábravalót, mellette egy annál kisebb, no ez meg már csak a Kovács Juczié lehet, mert ő a Laczi szeretője, dukál hát, hogy mindenütt libegjen...

No az ifju Trombitás boeskorának formája is hüen le van nyomva, még a cifra varrás, a boeskorszij is benn a porban...

Hagyom a nyomokat s nem lépegetek reájuk, hadd maradjanak másnapig, aztán ugyis keresztül megy rajtuk talán a tehéncsorda...

Betérek a faluba. Öreg este van már, csak itt-ott látszik gyöngé világosság.

Az első ház a Torombításé, de itt is csöndes minden. Alacsony a házkerítés, könnyen betekintek rajta. Az ajtó előtt az öreg Torombítás fekszik hason, egy rossz szalmadikón, csak ő az, mert böggő hortyogása kihallatszik az utcára.

De mi az ott a Kovácsék házánál? Valami mozog ott a hátulsó ablaknál, azt gondolnám, hogy árnyék tapadt a falhoz, ha nem susogna! Majd egy csók czuppanása hallik, utána a másik, no meg a harmadik...

Hát ebugadta, a Laczi gyerek kurizál ott nagyban az ő Juczijának!

Nem hallják lépteimet, de nem is látnak, — ja, nemcsak vak, de süket is sokszor a szerelem...

Odább ballagok hát, nem zavarom őket, hadd mulassanak, hiszen azért fiatalok, — ha megöregednek, ugyis beleunak...

Amott a „Kutyaszoritó-uteza“ s aztán a Salamon korcsomája. Ott is csöndben vannak, megnézem ugyan: benn kik lehetnek? Betekintek az uteza-ablakon. (Nálunk falun mindent szabad. Ott látom a baktert, a mint gubbaszt a sarok-asztalon, előtte egy iteze jóféle löre, balvállán a hivatalos jelvény: kurtanyelű, rozsdás dárda. Maga elé néz, s bóbiskol hol jobbra, hol balra, a hivatalra van is annak gondja.

A másik asztalnál meg nagy buzgón hajlong előre a Salamon gazda. Hajlong annyit, hogy beleizzad szegény, tán meg is fájdul az öregnek háta, de ő nem érzi, csak hajlong, hajlong tovább, rezeg a szakála. Előtte egy kopott, vaskos kötet, talán a próféták könyve? Ki tudja, hányadik apjától maradt örökbe? Egyhangu morgása, mint a gépzakolás, kihallatszik a csöndes éjbe...



Mária-Remetere tervezett új templom.

Megyek tovább. A gazdag Tuglovits háza elé érek. Ráismerek könnyen a homályban. Az egész faluban neki van csak tornáczos háza.

Büszke is rá, csak az a baj, hogy a tornácz nagyon keskenyre van kiczirkalmazva, ő kelmén meg három ember hája. Nem is férnek el ketten rajta, ha ő kiül a tornáczra. Most már aluszsza az igazak álmát, mert ő is azt tartja, hogy böcsületes ember nem tapossa éjjel az utcát.

De hallga... a tulfélen a Csányiék kertjéből micsoda nagy lárma? Gyereksírás, kutyavonítás, helyébe meg szörnyű káromkodás! Nézzünk oda.

Hát biz itten nagy baj van a kréta körül.

Az öreg Csányi bátya a szomszéd Vargáék Pistáját szépszóval akarja lecsalni az almafáról. A gaz kópé az est homályát akarta felhasználni a látogatásra, de rajtvesztett, mert az öreg már nem tud jól aludni, felzavarja a legkisebb lárma, hát még az ágropogás, no aztán a Bodri sem ugat ám hiába!

Jól látom már őket. Az öreg a fa alatt, mellette a Bodri vonít, ugat, farkát csóváltatja, a gyerek meg a fa legeslegtetején.

Alkudoznak nagyban, de amint látszik, a kópé biztosabbnak érzi magát a magasban.

— Gyere már le Pista, nem lesz bántódásod.

— Nem én gazduram, kemény a kend keze.

— No gyűj már le, míg szép szóval élek ne hozz ki a béketűrésből ebugadta gaz kölyke.

— Nem én, nem én Csányi bácsi, nem menek le, ha akar tülem valamit gyűjjék, ide hozzám.

No erre már az öreg is kijött a béketűrésből, kapja magát, jó hatvan éves kora daczára, felkapaszkodik a fa derekára...

Látja ezt a gyerek, hogy ennek fele sem tréfa, éktelenű megijed s kuszik ágról-ágra, macskaügyességgel; de egyszerre csak nagyot roppan az ág, letörik alatta és az ipse lepottyan a földre.

Nosza hirtelen felugrik, hogy majd odébb állhat, míg az öreg a fáról lezihelődik, de a Bodri sem rest, látja a fiu czélját, utána sebtiben s hátulról megfogta a bugyogóját.

Volt erre lárma, sikoltozás olyan, hogy összefutott a háznépe...

— No, édes öcsém, most nem szép szóval traktállak, hadd szóljon a páleza. És lekapja a gyereket tiz körméről, olyat huzogat rája, hogy tudom Isten elment a kedve az almalopástól.

Még tart az ekzámen, pedig tőlük már messze járok, hallok a bögést, lármat, az öreg Csányi teremadtáját; elgondolom magamban, mikor jó magam is barackkfáját jártam s jót nevetek rajta...

Házam elé érek. Itt is csendes már minden. Benyitottam az utcaajtót, a küszöbön a komondor fogad s hangosan csahol; meg-megszagol, lótt, fut körülöttem és ismét lehever, farkát csóváltatja, csak néha pislant fel rám. Majd bemegyek és kitérom az ablakokat. Hűs esti szellő áradt be szobámba. Künn már minden csendes. A Pista gyerek sem sivit, az öreg sem teremattáz; csak a hold bámul be az udvaromba. El-elnézem, mint száguld tova a felhők között és félálomban azokra gondolkodok, kik odafenn lakozhatnak...

## A SZENVEDÉLYEK RABJAI.

— Francia regény. —

(9. folyt.)

Fordította: *Halmágyi Gyula.*

### VI.

#### Bölcső és sir.



gyerek multak el.

Tavernelle mindig ugyanaz maradt, nejét imádva s általa imádtatva, Henryt és Berthát szeretve; kis unokáinak bolondja.

Nem voltak gyermekei. Ez elszomorítá.

Mily helyesen oktatta volna saját fiát! Oly nagy szeretettel oltotta volna belé bölcészeti elméleteit. Gaetan és Renét Jalnosse nevelte. Gyermeki kedélyük már betelt volt atyjuk hitétől, Tavernellenek ez ellen természetesen nem volt ellenvetése. Szabadság mindenkinek!

Olykor azonban bosszankodott. Sógorának komoly hangja, ki a nyakán esimpaszkodó kicsinyeket az isteni félelemre inté — nagyon is ihletesnek tünt fel előtte. E keresztény vallás akarja a lelket a kötelesség felszínére emelni, legyen az bár még oly magas, még oly nehezen elérhető. Es ez eredmény mégis csak független erkölcs által volt elérhető és nem a Jalnosse által tisztelt, elavult semmisség által.

Hej! Ha neki egy fia volna! Mert leánynyal nem is törődött. De sőt megengedé, hogy a vallás, ha a férfiaknál panaszosnak is tűnik fel, az asszonynál türhető.

\* \* \*

Az ősz kezdetén volt. Pontalnauveben a szokásos népünnepélyt tartották, melyet a család folyton megtisztelt jelenlétével; de sőt a szomszédságot is meghívta arra. Elmentek a tánczot, a pórok futását megnézni s ebédre azután visszatértek a kastélyba.

Ezuttal nagy vendégcsoport vette körül özvegy Jalnosse bárónőt, ki fia termeiben a háziasszony foglalkozásait teljesíté.

Jalnosse báró egy ablakfülkében állott és Barenccourtal beszélgetett, ki csak rövideden tért haza Gujaneból.

Henry ugyanis Pál iránti régi barátságát újból megújította. Az kezdetben habozott; később azonban a kapes ismét szorosabbá lett s valahányszor Barenccourt Franciaországban volt, mindenkor több napi látogatást tett Pontalnauveben.

Bertha szívélyesen szorította meg kezét; nem sejté, hogy a fiatal tengerésziszt eszménye maradt. Barenccourt irigylés nélkül, de az önsajnálkozás bizonyos érzetével nézte a vidám, nyugodt családi életet. Henry gyermekeit azon gyöngédséggel szereté, mely a legényembereknél csaknem általános jelenség.

Pál távol volt még azon kortól, a midőn az ember a házassági gondolatokról már lemond, de jelenlegi élete akként hasonlított foglalkozásához, hogy már véglegesen a legények közé számítá magát.

A legszigorubb vizsgáló sem fedezhetett volna fel egyebet viseletében, mint megható tiszteletet Bertha s igazán barátságos vonzalmat Henry iránt.

Mialatt beszéltek, Gaetan és René szaladva jöttek elő.

— Papa — kiáltá Gaetan — mama nem ebédel itthon. Tavernelle bácsi érette küldött.

— Tudom, — szólt a báró.

És barátjához fordulva hozzátevé:

— Mily boldog lesz! Nyolcz évi remény után!

— Mi történik hát?

— Neje örökssel fogja megajándékozni.

— Ej, ej! És mikorra várják az örököst?

— Eppen mára!

— Ugy látszik, hogy némely ember szerződést kötött a szerencsével — mondá Barenccourt. — Ezen emberek közé tartozik Tavernelle és ön is Jalnosse.

— Igaz — viszonzá Henry, kezeit gyermekeinek fürtös fejére téve. — Csak ne hamarosan járna le részemről e szerződés.

Egy szolga lépett be, a vendégek csoportjában a bárót keresve. Midőn őt az ablaknál állva észrevette, hozzá sietett:

— A bárónő ő nagysága kéreti a báró urat, sziveskednék rögtön átjönni Charmettesbe.

Henry anyjához sietett, vendégeitől bocsánatot kért s nejéhez indult.

Tavernelle dolgozó szobája üres volt. A báró megállott.

Mély csend uralkodott a mellékszobában is melynek ajtaja nyitva volt.

Henry csodálkozott. Lépteit azonban meghal-  
lották s a küszöbön, kisírt szemekkel, karján új-  
szülött gyermeket tartva, Bertha megjelent.

(Folytatása következik.)

## A HÉT TÜKRE.

— Csevegés. —

Mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa! Én vétkem, én vétkem, én igen nagy vétkem! Mellét veri a kereszténység, hamvval hinti fejét. Én vétkem, sóhajt fel igaz bűnbánattal. Itt a hamvazó-szerda. Előfutárja egy nagy, véres esemény évfordulójának, mely hamvazó szerdát követő negyvenedik napon játszódott le a golgothán, s melynek véres mivoltáról regél a kereszt és a megfeszített Isten-ember. Még akkor is, ha csak mese volna a régmúlt e nagy tragédiája, még akkor is, ha ezt egy homéri lángelme kalandos képzelete teremtette volna meg — akkor is föllümulja ez az eszme a világ összes remekműveit a gondolat nagyságával! Nincs az a földi elme, mely hasonló kitalálhatna.

Az ember, ez a sárból, porból teremtett féreg, fellázad ura, alkotója ellen és oly mélyen sülyed az állatiasság bűnébe, hogy Rómában, az akkori világ legműveltebb középpontjában leplezetlenül járja a bűnös szeretkezés az utcán, sőt az állatiasságban annyira mennek, hogy ennek a bűnös szerelemnek oltárt is emelnek. Az emberek kapzsik, nyereszkedni vágyók, minden czéljuk az arany és a szerelem, ezért feláldoznak gyermeket, testvért, hitvest és szülőket! Egy nő birhatásáért évekig tartó háborút viselnek. Mutassak Helénára és Cleopatrára? A kitűzött czél nem lehet az ember szeretkezése, az arany nem lehet czél, csak eszköz. Mi tehát a czél?!

És keresik ezt a czélt mindenfelé, a mánorban is, akár a bor, akár a vér nyujtsa azt. A gladiátorok és a fenevadak véres küzdelmei a vér mánorát nyujtották. A felingerelt nép, az a misera plebs, melynek betevő falatja sem volt, ordítva követelt kenyeret és — czirkuszi játékokat.

Panem et circenses!

Kenyeret akart és vérnyujtotta mánort, mint ami az emberi élet végeztelje.

Megváltó, messiás kellett a földre, a ki az embereket egy nagyobb, egy nemesebb végcélra tegye figyelmessé, mely meg-  
menti az emberi társadalmat a végső elzülléstől, a ki az emberekben új életre keltse azt, a mit ezek önként eldobtak maguktól — a lelket!

A Jordán csendes vidékén Betlehemben egy szent életű szűz megszüli a Messiást egy istállóban.

A szegény tudja legjobban, hogy mi fáj a szegénynek, ki rabszolgasorsban hajnaltól napestig töri magát a munkában és nincs egy olyan czélja sem, mely az ő munkáját eredményesnek tüntetné fel, mely kibékítene azzal a ferde világgal, hogy míg más daskál a kincsek halmazában, neki véres verejtékkel kell megszerezni filléreit.

Megjött a Messiás, az Isten-ember, az Isten fia, kinek az emberiség vétkéért keresztalált kell szenvednie, mert ha az ember, az a féreg, az a teremtmény lázad fel a végtelenség ellen, az expiationnak, a megsértett Istenség kiengesztelésének is végtelennek kellett lenni. Véges ember ilyen áldozatot nem mutathat be, ilyen áldozat csak Isten-ember lehetett.

Mily mély, mily szinte észbontó mély gondolatok!

Hirdeti a szeretetet, hogy az ember végeztelje nem a föld és javai, hanem egy jobb haza, egy tulvilág, hol minden egyenlőség elenyész. A gazdagoknak gátat emel a földi javak tulságos élvezetében.

— Be kell számolnotok a rátok bizott földi javak felhasználásáról.

A szegényeket béketűrésre inti.

— Boldogok a szegények, mert ők a mennyek országa.

Hirdeti, hogy ez az élet, melynek eddig czélját sem tudták, csak vándorut, melyen végig kell haladni, hogy a menny örömeit elnyerjék.

Mindenkit, ki csak a tényleges világgal ellen tiltakozó szavát fölemelte, ki a tényleges világgal összeütközésbe jutott, elérte végzete.

Az ő pályáját is egy véres pont zárta be, a keresztrefeszítés utolsó kalapácsütésével.

Az a kis mag, mit ő elvetett, hatalmas fává nőtt, az emberiség megjavult, s mintegy kétezer éven át hittel, reménnyel és szeretettel csüggött ezen a nagy gondolaton, a megváltás gondolatán. Így alakította át a Messiás az emberi társadalmat, ennek fönséges nagy ünnepére készül a katholicizmus a mai nappal, ezért hint hamut fejére, ezért veri büneinek tudatában a mellét.

— Mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa!

\* \* \*

A haldokló farsang végső, de arany fényben égő sugara volt gróf Karátsonyi bálja, mely egész vagyont emésztett fel, de mely annál fényesebb volt, mert megjelent rajt az egész udvar ő Felsőségével egyetemben.

Egy sugara volt ez annak a fénynek, pompának, a mit a magyar főurak még akkor fejtettek ki, mikor a király csak ná-lunk volt itthon.

A király tizenkét óráig volt jelen e fényes estélyen, melyen a hölgyek egymást multák felül pompában.

A főhercegnők is egész fesztelenül mulattak és az udvari etikett ellenére nem ők szólították fel tánczosaikat (a mint ez az udvari bálon is volt), hanem a magyar mágnásfiuk — more patrio — maguk kérték fel a főhercegnőket a tánczra. Természetes, hogy ily fesztelenség mellett a meghívottak a legjobban érezték magukat.

\* \* \*

Maholnap ránk virrad egy dicső napnak félszázados évfordulója, mely dicsőségben tulragyogja történetünk összes nagy napjait.

Márczius 15-ike!

Hajnali fuvalom és tárogató harsogás jut eszünkbe e nap emlékénel.

Márczius 15-ike!

Egy elnyomott szabadságától megfosztott nemzet első szabad sóhaja! Nagy nap! Méhében véres harcok, ágyudörej, golyó és akasztófa rejlettek, de méhében fogamzott meg a magyar szabadság is!

Méltó fényvel kívánja a nemzet ezt a nagy napot megülni, félretelve minden kellemetlen visszaemlékezést, csak ünnepelni akar e nemzet a szabadság legerősebb oszlopának a szabad sajtó megszületésének napját akarja a nemzet megülni.

Országzerete készülődnek erre, terveznek diszmeneteket is, ünnepélyeket is.

De mindennél ékeesebb disze lesz e napnak az a hála-sajtolta örömköny, mely e napon ott lesz minden honfi szemében.

**Mecsekajli.**

## KÉPEINKHEZ.

*Markosfalvi Barabás Miklós †.* A magyar képzőművészetnek jónévű halottját mutatjuk be jelen képünkön, kinek életéről már megemlékeztünk volt mult számunkban. A magyar géniuszt egyik leg-hivatottabb tolmácsát vesztette el benne, ki az ecsetnek ép úgy ura volt, mint a rajzónak. Az első illusztrációk szépirodalmi lapjainkba az ő ónjából kerültek. Különösen a nemzeti színház nagynevű alakjai, írók és művészek és főrangunk arczképeit rajzolta meg. Szivesen rajzolt és mindig hiven taláta el alakjait. Genreképei közül különösen a magyar tárgyuak tűntek ki.

*Farkasvadászat Bessarábiában.* A fekete tenger, Dnyeszter és Pruth által határolt vidék Bessarábia, melynek lakói még nagyon sok eredeti vonást tudnak felmutatni, bár majd a török, majd az oláh, majd és napjainkig az orosz járom alatt nyögnek. Ilyen többek között a farkasvadászatuk is. Bessarábiának nagyrészt a juhtenyésztés képezi jövedelmi forrását, nem esoda tehát, ha a juhok legelkeseredettebb ellenségét, a farkast, a hol csak lehet, pusztítják. Az erre a czélra idomított lovaikat használják vadászatuknál, melyek ösztönszerű félelmüket legyőzve, mindenütt az ordas nyomában járnak, s alkalmas pillanatban hurkot vetnek a fenevad nyakába és elfogják akár a mi csikósaink a vad lovakat.

*Mindig jókedvű.* Ugyan ki volna más, mint a czipészinas? Ugy látszik, már azzal, hogy a gyerek erre a pályára lép, oly változáson megy keresztül, hogyha azelőtt még oly alamuszi volt is, folyton vidám, élénk, jókedvű lesz. Folyton csinyeken

jár a cipészinas esze; ha egy csinyjáért kikap, még sajog a megvert hely, de az ő gondolatai már ismét egy új csinyen járnak. Egy helyen van nála a sirás, nevetés!

*Hol volt, hol nem volt...* Egy királyfi, aki tetőig gyémántpalotában lakott, ruhája arany meg ezüst volt... jaj de szép mese! És a kis Annuska és Boriska milyen szent áhitattal hallgatja, még a Bodri is olyan figyelemmel hallgatja, hogy el is aludt mellette. Nem bántják most kis pajtásai, hát békén pihenhet. Még a kis babát is annyira érdekli az a mese, hogy mozdulatlanul fekszik a kis Annuska karjaiban. Jaj, de érdekes is az a mese!

**Hering-halászkok.** Az északi tengerpart halászaik egész évben abból élnek, a mit a heringhalászatból bevesznek. A heringek ugyanis ivás idején milliárdnyi és milliárdnyi mennyiségben tódnak a part felé, hogy ikráikat a tenger fővényébe rakhassák. Ilyenkor van az éjszaki vidékek halászaiknak szüretje. Néha szakadásig telik meg a hálójuk ugyannyira, hogy egyszeri fogásuk megtölti a bárkájukat. De ha a hering-halászat nem sikerül, akkor a szegény halászkoknak nyomorogniok kell bizony.

*Az új anya.* Szomorú az, ha egy gyermek elveszti édesanyját, mert bárki jöjjön is helyére a házhoz, ha szereti is a gyermeket, azzal a meleg szeretettel, amit az édesanyja nyújt gyermekének, nem tudja őt körülvenni. Képünk is azt a jelenetet ábrázolja, mikor a szegény kis árvának először mutatják meg mostoháját. Kéri, hogy szeresse őt úgy, mint édesanyja szerette. Szegény gyermek nem tudja még, hogy az lehetetlen. Az anyát nem tudja pótolni senki.

**Mária-Remetére tervezett új templom.** Egy kis kápolna jelölte eddig Mária egyik kegyhelyét Mária-Remetét, hová a környék népe szívesen ki-kizarándokolt, megkönnyíteni szívet, lelkét. Azok, kiknek e kegyhely elhagyatottsága fájt, egyletté alakultak, s elhatározták, hogy egy új, nagyszerű, szűz Mária méltóságának megfelelő templommal emelik e kegyhely díszét. Adományokból terveznek e templomot felépíteni, s már eddig is tekintélyes összeg gyűlt össze e kegyes célra. Az egylet elnöke Szentkirályi Antal, a Mária-Remetei Boldogasszonyi kápolna-Egylet elnöke, Budapest, I., Tabán, Apród-utca 4 szám.

## VEGYESEK.

### A jövő hét naptára:

Nap	Márczius	Kath. és prot. napt	Görög Orosz napt
7	Hétfő	Aqu. Tam. et.	23. Polykarp
8	Kedd	Ist. János	24. János fej. m.
9	Szerda	R. Francziska	25. Taráz
10	Csütörtök	Sz. 40 vért.	26. Portir
11	Péntek	Jéz. gyo. em.	27. Prokop
12	Szombat	Gergely ea.	28. Vazul
13	Vasárnap	B 3 Oculi Ni.	Márcz. 1. D 2 Eu.

**Szerencsés aranykeresők.** Washingtonban, a „Corona” gőzhajón huszonhét Cloindre-utazó találkozott, a ki 900,000 dollár értékű aranyat és fizetési utalványt hozott magával. Az utalványokat az eladott bányák és birtokok árérték kapták. Az aranyásók közül leggazdagabb a svéd Andrew Oleson, a kinek most clondycei fáradozásai után 120,000 dollárja van. A hazatérők között van egy clondycei kisasszony is, a kinek szintén több ezer forintja van most. Ez a hölgy Dawson-Cityből Dyeaig a szántóért 1200 dollárt fizetett. Az aranyásók azt beszéltek pénzöket. Többnyire száz dollár értékű aranydarabokat találtak, de akadt olyan is, a melynek értéke 586 dollár volt. A clondycei bányákban a télen át körülbelül tizenkét-tizenöt millió dollárnyi értékű aranyat találtak.

**A világ legnagyobb konyhája.** A tizenhatemeletes newyorki Astoria-hotelben három óriási terem van konyha-célokra

berendezve. Ennek a három teremnek a térfogata 30.000 négyszög angol láb s a többi berendezés is megfelel ennek az aránynak. A tűzhelyek két hosszú sorban állanak egymástól olyan távolságra, hogy körülöttük elegendő hely legyen a közlekedésre. Egy-egy sorban kilencz tűzhely van elhelyezve. A tűzhelyek előtt vannak a szervirozó asztalok, a melyeknek térfogata 2000 négyszög angol láb.

**A leány a magyar közmondásban.** Margalits Ede Magyar közmondások című gyűjteményében a leányról e nyájasságok olvashatók:

A kinek hat lánya van, búkérni ne menjen máshoz.  
Vén leánynak mindenkor kurta a farsang.  
Aczél anyának tüzkő a leánya.  
Nyájass anyának kevély a lánya.  
A jó tánczos lányból ritkán válik jámbor.  
Derekát, hátát lánynak nem szabad fájlalni.  
Ha az anya jajgat, sikolt a leány is.  
Hol vigyázatlan a leány, csirkét ellik a kánya.  
Szegény ember csikója hamar ló, gazdag ember leánya hamar eladó.  
A király és a szegény leány sohasem tudja, ki szereti igazán.

Este leányt, harmaton füvet ne nézz.  
Hazudik, mint a vénleány tükre.  
Ökölnyi fiu többet ér egy nagy lánynál.  
Anyjának példája pallos alá veti a leányt is.  
Szalma-legény széna-lányt kap.  
Ugy kell vigyázni a leányra, mint a gyertyalángra.  
Vén lány, vén tető hamar tüzet fog.  
Felnő a lány az ágy alatt is.  
Férjhezmenő leány ruhájának több a szekrénye, mint a száma. (Hohó)  
Rossz lány leveszi édesanyja fejét.  
Solti bor, körösi lány csak otthon jó.

## SZERKESZTŐ POSTÁJA.

**Tudatlan.** Theseus görög hős megindult Krétába, hogy ott egy utvesztőben (egy labrynthben) élő szörnyű bikát a Minotaurust megölje, melynek az athénebeliek évenként hét ifjut és hét leányt adtak vérdíjként, s kiket ez a szörny jókedvűen felfalatozott. Theseus tehát elment, hogy megölje és így hazáját megszabadítsa. Két veszély várákozott reá: a harcz a bikával és az, hogy hogyan jön ki az utvesztőből, ha már a bikát legyőzte. Minos krétai királynak a leánya Ariadne szerelmes lett Theseusba és egy gombolyag fonalat adott neki, (ez az Ariadne fonala), melyet Theseus az ajtóhoz kötözött, s folyton bonyolítva ment az utvesztőben előre, a míg a bikára rátalált, megölte s a gombolyag segítségével kimenekült az utvesztőből, mert csak a fonál nyomán kellett haladnia és kiért. Átvitt értelemben azt az utat és módot nevezik manap Ariadne fonalának, a mi egy nagyobb kellemetlenségből az embert kimentheti. — **V. M.** 1. Méltóságos. 2. A. Z. VIII. Zerge-utca 17. szám alatt; B. J. VIII. Népszínház-utca 24. szám alatt lakik. — **M. Zs.** Nem sikerült, a lógrásokat következetesen végig meg kell tartani. — **Sz. H. Cz.** Köszönjük, levelére magánlevélben fogunk válaszolni. — **P. A.** Tért szorítunk neki. Hogy mennyi van nálunk? Nagyon hosszú volna végig böngészni az egész sort. — **Romulus.** Nagyon sok rajta a csiszolni való. Nem adjuk, talán mást. — **Pusztai kis leány.** Ne higgyen neki, ha nem akar a mamával beszélni! Hanem úgy látszik, jó tanácsunk már elkészve érkezik, mert második kérdése az: „Ha már egyszer viszonszerelémmel (?) szeretjük egymást — így szól a férfi — szólítsuk is egymást per te!” Szabad-e? Kérdezze csak meg a mamácskától, majd meglátja, hogy ő hogy vélekedik. Mi ebben a tekintetben teljesen osztjuk a mamák nézetét. — **K. Iduska.** Mi megfejtettük; „Lakoma”, de nem szabad idegen tollakkal ékeskedni. — **Backfisch.** K. Beniczky Irma, a kérdezetteknek távoli rokona. Tizenhat éves leánynak Zola-regényt olvasni hogy illik-e? Még harminczhat éves leánynak sem illik! A kérdések harmadikára eképe felelhetünk. Igyekeztek mennél kevesebbet magára maradni, de ha ez elkerülhetetlen vagy kézi munkával vagy egy jó könyvvel mulasson. Általában kerülje a magányt. Társalogjon vig kedélyű egyénekekkel, keljen fel korán és keressen lehetőleg a szabadban foglalkozást. — **H. K.** Mindakettő jó, mert ugyanarra az eredményre jut, csak az egyiket adjuk. — **B. B.** Sikerült. — **Genealog.** Szívesen felelünk akármikor. Karácsonyi grófköze Karácsonyi Tivadar volt, nemességét III. Károlytól kapta 1718-ban. A grófságot Karácsonyi Guido nyerte el 1859-ben. — Több kéziratról a jövő számban; névtelen leveleket nem veszünk figyelembe.

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos: **FARAGÓ SIMON.**

Neumayer Ede könyvnyomdájából Budapest, VI., Szerecsen-utca 35. szám.